

Niet-technische samenvatting 2017834

1 Algemene gegevens

- 1.1 Titel van het project | Ontwikkeling van een dood vaccin tegen 2 luchtwegvirussen bij legkippen.
- 1.2 Looptijd van het project | 4 jaar
- 1.3 Trefwoorden (maximaal 5) | vaccinontwikkeling; kip; IB; TRT

2 Categorie van het project

- 2.1 In welke categorie valt het project. Fundamenteel onderzoek
- Translationeel of toegepast onderzoek
- Wettelijk vereist onderzoek of routinematige productie
- U kunt meerdere mogelijkheden kiezen.* Onderzoek ter bescherming van het milieu in het belang van de gezondheid
- Onderzoek gericht op het behoud van de diersoort
- Hoger onderwijs of opleiding
- Forensisch onderzoek
- Instandhouding van kolonies van genetisch gemodificeerde dieren, niet gebruikt in andere dierproeven

3 Projectbeschrijving

- 3.1 Beschrijf de doelstellingen van het project (bv de wetenschappelijke vraagstelling of het wetenschappelijk en/of maatschappelijke belang) | Infectieuze bronchitis en dikke koppenziekte zijn twee ziekten bij kippen. Ze worden veroorzaakt door virussen. De ziekten komen wereldwijd voor bij zowel vleeskuikens als kippen die eieren leggen. Infecties met beide virussen leiden tot vermindering van het welzijn van het dier en economische schade. Vaccinatie is een goede manier om kippen te beschermen tegen beide ziekten.
In dit project wordt de werkzaamheid van een vaccin tegen beide ziekten onderzocht. Hiervoor moeten dierproeven worden uitgevoerd. Deze dierproeven zijn wettelijk verplicht, voordat het vaccin op de markt kan worden toegelaten.

3.2 Welke opbrengsten worden van dit project verwacht en hoe dragen deze bij aan het wetenschappelijke en/of maatschappelijke belang?	Dierenartsen kunnen vaccinatieschema's voor commercieel gehouden kippen verder optimaliseren bij het beschikbaar komen van dit vaccin. Als kippen door vaccinatie goed zijn beschermd neemt de infectiedruk van beide ziekten af. Hierdoor hoeven ook minder diergeneesmiddelen gebruikt te worden, omdat andere ziekten minder kans hebben om op te treden. Daarnaast voorkomt vaccinatie productieverliezen die tot economische schade leiden.
3.3 Welke diersoorten en geschatte aantallen zullen worden gebruikt?	In dit project worden 2196 kippen gebruikt.
3.4 Wat zijn bij dit project de verwachte negatieve gevolgen voor het welzijn van de proefdieren?	Kippen worden gevaccineerd met levende vaccins en met het dode vaccin. Om de werkzaamheid van de vaccins aan te tonen moeten de kippen worden blootgesteld aan virusstammen die in het veld aanwezig zijn. Het aanslaan van vaccin virussen en virus stammen in de kip kan aanleiding geven tot lichte verschijnselen van het ademhalingsstelsel. Deze verschijnselen treden een paar dagen na vaccinatie op en verdwijnen binnen een paar dagen spontaan.
3.5 Hoe worden de dierproeven in het project ingedeeld naar de verwachte ernst?	Matig ongerief: 2176. Licht ongerief: 20.
3.6 Wat is de bestemming van de dieren na afloop?	De dieren worden aan het einde van de dierproef gedood, omdat er geen bestemming voor deze dieren is.

4 Drie V's

4.1 Vervanging Geef aan waarom het gebruik van dieren nodig is voor de beschreven doelstelling en waarom proefdiervrije alternatieven niet gebruikt kunnen worden.	De dierproeven zijn noodzakelijk om Europese registratie van het vaccin mogelijk te maken. Proefdiervrije alternatieven zijn niet mogelijk, omdat er geen methoden beschikbaar zijn die de wisselwerking tussen het vaccin virus en de kip kunnen nabootsen. Bovendien zijn proefdiervrije alternatieven niet toegestaan voor de registratie van dit vaccin.
4.2 Vermindering Leg uit hoe kan worden verzekerd dat een zo gering mogelijk aantal dieren wordt gebruikt.	Het aantal dieren per dierproef is gebaseerd op de aantallen zoals beschreven in de Europese Farmacopoea en op gegevens uit reeds eerder uitgevoerd onderzoek.
4.3 Verfijning Verklaar de keuze voor de diersoort(en). Verklaar waarom de gekozen diermodel(len) de meest verfijnde zijn, gelet op de doelstellingen van het	Bij de opzet van de dierproeven is gebruik gemaakt van ruime ervaring en kennis die bij de vergunninghouder aanwezig is. Kippen zijn het doeldier van het vaccin en mogen wettelijk niet worden vervangen door een andere diersoort of door proefdiervrije alternatieven.

project.

Vermeld welke algemene maatregelen genomen worden om de negatieve (schadelijke) gevolgen voor het welzijn van de proefdieren zo beperkt mogelijk te houden.

De dieren worden dagelijks individueel geobserveerd. De humane eindpunten zijn duidelijk omschreven en eenvoudig vast te stellen. Dieren worden uit de studie gehaald als verwacht wordt dat ze de humane eindpunten zullen gaan bereiken. De dierproeven worden uitgevoerd door ervaren, bevoegd en competent personeel.

5 In te vullen door de CCD

Publicatie datum

25 juli 2018

Beoordeling achteraf

Nee

Andere opmerkingen

De aanvrager moet een alternatief voor het snaveltrimmen komen.